

Prof. dr hab. Jacek Perlin
Uniwersytet Warszawski

Warszawa, 15 sierpnia 2023

UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI

RPW/14936/2023 P

Data: 2023-08-18

UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI
ul. Franciszka Tęczyńskiego 1
PUNKT KANCELARYJNY NR 3

18. 08. 2023

W P Ł Y N Ę Ł O

Ocena dorobku naukowego i osiągnięć dr Moniki Lisowskiej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie Językoznawstwo

Dr Monika Lisowska ukończyła studia magisterskie z filologii hiszpańskiej w Instytucie Filologii Romańskiej UAM. W roku 2007 uzyskała stopień doktora na Uniwersytecie Łódzkim. Tytuł pracy brzmiał *La expresión de las emociones en el chat hispano mediante los recursos lingüísticos*. Pracowała m. in. jako wykładowca języka hiszpańskiego w Wyższej Szkole Języków Obcych w Poznaniu, w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, w Szkole Wyższej Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie, w Instytucie Lingwistyki Stosowanej w PWSZ w Lesznie, wreszcie na Uniwersytecie Szczecińskim, gdzie obecnie jest adiunktem naukowo-dydaktycznym w Instytucie Językoznawstwa. Warto może zauważyć, że mało kto z pracowników naukowych pracował w relatywnie krótkim czasie w tylu miejscach.

Wg dostępnych mi informacji dr M. Lisowska nie ubiegała się wcześniej o nadanie jej stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Najważniejszą pracą, na podstawie której dr Monika Lisowska ubiega się o stopień doktora habilitowanego jest monografia pt. *Locuciones adverbiales de cuantificación superlativa positiva en forma de frases proporcionales. Estudio semántico-sintáctico referente al español europeo*. Celem rozprawy jest analiza cech semantycznych i składniowych pewnych frazeologicznych wyrażen przysłówkowych nazwanych przez autorkę po hiszpańsku LACS-FP, co po polsku brzmi *wyrażenia przysłówkowe kwantyfikujące w stopniu najwyższym dostręganym wprowadzane przez przyimki*. Niewątpliwie fraza trudna do zapamiętania, co uzasadnia stosowanie przez autorkę skrótu. Monografia składa się z czterech rozdziałów, wniosków końcowych, listy analizowanych wyrażen, danych dotyczących korpusów wykorzystanych do badań, spisu bibliograficznego, spisu słowników, wykazu wykresów, wykazu tabel oraz streszczeń w języku polskim, hiszpańskim i angielskim.

Rozdział I poświęcony jest pojęciu *locución*, w którym habilitantka zwraca uwagę, że w językoznawstwie hiszpańskim jest to nie tylko obiekt zainteresowań frazeologii, lecz także gramatyki. W rozdziale tym autorka przedstawiła definicje wyrażen frazeologicznych oraz ich typologie zaproponowane przez hiszpańskich badaczy, jak również omówiła główne cechy definiujące takie wyrażenia jak polileksykalność (termin autorki) formy, jej leksykalizacja, czyli utrwalenie w języku, oraz znaczenie przenośne, tj. idiomatyczność). Podkreśliła też gradualny charakter dwóch ostatnich cech.

Rozdział drugi monografii jest poświęcony kategorii przysłówków języku hiszpańskim, a jego celem jest scharakteryzowanie tej kategorii pod względem cech formalnych, składniowych i semantycznych, w celu odniesienia ich do LACSP-FP. Rozdział został podzielony łąm na część dotyczącą przysłówków i część odnoszącą się do przysłówkowych wyrażen frazeologicznych.

Trzeci rozdział omawia zjawisko kwantyfikacji w języku. Koncentruje się przy tym przede wszystkim na jej związku z logiką i semantyką filozoficzną. Zjawisko to stosunkowo niedawno znalazło się w obszarze zainteresowania językoznawców. Obecna definicja kwantyfikacji językowej obejmuje nie tylko ilościowe odnoszenie się do obiektów policzalnych lub mierzalnych, lecz również intensywność ich cech.

Rozdział czwarty, najobszerniejszy zawiera analizę omawianego materiału. Dotyczy on w całości LACSP-FP i jest podzielony na trzy części. W pierwszej z nich, zatytułowanej *Cuestiones preliminares*, autorka omawia wybraną metodologię badań i ich zakres. Habilitantka zakłada, że słowo 'superlatywny' (hiszp. *superlativo*) może odnosić się do maksymalnego poziomu zarówno górnej granicy kwantyfikacji, jak i dolnej. Tłumaczy to zastosowanie zwrotu 'w stopniu najwyższym dodatnim' (hiszp. *superlativo positivo*) oraz 'kwantyfikacji w stopniu najwyższym dodatnim. W następnej części rozdziału dr Lisowska przedstawia jednostki leksykalne (LACSP-FP) będące obiektem jej badań. Zgodnie z przyjętymi przez nią kryteriami (formalnymi, składniowymi, semantycznymi i leksykograficznymi) są to jednostki – w terminologii autorki – polileksykalne, o formie fraz przyimkowych (hiszp. *frases preposicionales*), funkcjonujące jako składniki grup werbalnych (SV) i/lub przymiotnikowych (SA) i/lub przysłówkowych (SAdv.), które mają znaczenie kwantyfikująco-intensyfikujące w stopniu najwyższym dodatnim i są zarejestrowane przynajmniej w jednym z sześciu słowników konsultowanych na potrzeby omawianej pracy. W kolejnej części rozdziału czwartego przeprowadzona została dokładna analiza leksykalno-

semantyczną badanych jednostek. Autorka przyjrzała się oddzielnie każdej z grup LACSP-FP, sklasyfikowanych według przyimka rozpoczynającego dane wyrażenie. Ostatnia część rozdziału czwartego jest poświęcona analizie właściwości składniowych badanych jednostek.

Główną zaletą monografii jest bez wątpienia jej nowatorstwo. W dotychczasowych pracach dotyczących tematu frazeologicznych wyrażeń przysłówkowych nie ma tak dokładnej ich analizy, przeprowadzonej pod kątem chyba wszystkich możliwych ujęć. Jednocześnie realizacja projektu jest bardzo staranna, zarówno pod względem warsztatu, jak i redakcji tekstu. Jeżeli zdarzają się jakieś uchybienia, to są bardzo nieliczne i nie wpływają znacząco na ogólne wrażenie, jakie ma się po lekturze. Jeżeli pojawiają się bardziej rażące błędy, to raczej w polskim streszczeniu i autoreferacie, gdzie – przykładowo – autorka uparcie używa określenia 'ilość' zamiast 'liczba' w odniesieniu do obiektów policzalnych. Na pochwałę zasługuje bez wątpienia konsekwentne użycie cudzysłowów prostokątnych (tzw. szewronów), które rzadko stosują polscy autorzy tekstów hiszpańskich, a które w starannych edycjach prac publikowanych w Hiszpanii (nie Ameryce Łacińskiej) są zdecydowanie zalecane. Co ciekawe w innych swoich publikacjach autorka stosuje cudzysłowy apostrofowe.

Jeśli chodzi o działalność naukową habilitantki jest ona autorką jednej monografii, 10 artykułów w czasopiśmie (dwa w druku) oraz 12 rozdziałów wydanych w monografiach zbiorowych. Wszystkie prace zostały napisane po hiszpańsku. Większość została wydana w Polsce, choć w dwóch przypadkach wydawca jest zagraniczny. Liczba publikacji nie jest może oszałamiająca, niemniej w moim przekonaniu wystarczająca. Są one też na odpowiednim, co najmniej zadowalającym, poziomie naukowym. Habilitantka wystąpiła też z referatem na 20 konferencjach naukowych, co jest liczbą bardzo pokazną. Warto też nadmienić, że dr M. Lisowska wypromowała sporą grupę licencjatów (63 osoby) i magistrów (a także była promotorem pomocniczym jednej pracy doktorskiej).

Jeśli chodzi o dorobek organizacyjny habilitantki, była ona m.in. członkiem komisji rekrutacyjnej, opiekunką praktyk zawodowych, członkiem i przewodniczącą różnych zespołów, pełnomocnikiem dziekana d.s. kształcenia i programu studiów na kierunku Iberystyka. Aktywność organizacyjną wykazała na trzech uczelniach, na których była zatrudniona.

Dr Monika Lisowska ma też osiągnięcia w działalności popularyzatorskiej.

Ogólnie mogę z przekonaniem stwierdzić, że we wszystkich obszarach branych pod uwagę przy ocenie dorobku osoby ubiegającej się o stopień naukowy doktora habilitowanego kandydatka spełnia stawiane przed nią warunki.

W konkluzji pragnę wyrazić pełne przekonanie, że dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny dr Moniki Lisowskiej spełnia wymagania ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 20 lipca 2018 r. i tym samym wnioskuję o dopuszczenie jej do dalszych etapów postępowania mającego na celu uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Jacek Perlin